

Ruokaviraston raportti

Siemenkaupan markkina- valvonnan ja sertifiointin raportti 2023

444/00.01.02.00.01/2024

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Päiväys: 10.05.2023	Asianumero: <u>444/00.01.02.00.01/2024</u>
	Ruokavirasto
Linja, osasto ja/tai yksikkö:	Elintarvikeketjulinja, kasvintuotannon osasto , siemenyksikkö
Hyväksyjä:	Leena Pietilä
Laatija/laatijat:	Ritva Vallivaara-Pasto, Terhi Puisto
Lisätietoja:	

Sisällys

1	ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA	3
2	SIEMENKAUPAN MARKKINAVALVONTA JA MAAHANTUONTI	4
2.1	Valvontasuunnitelman toteutuminen	4
2.2	Toiminnan ja tuotteiden säännöstenmukaisuus	6
2.2.1	Todetut puutteet ja niiden yleisyys	6
2.2.2	Puutteiden analyysi	7
2.3	Ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet	8
2.3.1	Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen	8
2.3.2	Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen	8
2.3.3	Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet	9
2.4	Toiminnan resurssit	10
2.5	Auditoinnit, arviointi- ja ohjauskäynnit ja muu saatu palaute	11
2.6	Muutokset seuraavien vuosien toimintaan	11
3	GM-VALVONTA	12
4	SIEMENTEN SERTIFIOINTI	12
4.1	Kylvösiementen sertifiointi-, viljelystarkastus- sekä kenttäkoetoiminta	12
4.2	Toiminnan ja tuotteiden säännöstenmukaisuus	13
4.2.1	Todetut puutteet ja niiden yleisyys	13
4.2.2	Puutteiden analyysi	13
4.3	Ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet	14
4.3.1	Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen	14
4.3.2	Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen	15
4.3.3	Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet	15
4.4	Toiminnan resurssit	16
4.5	Auditoinnit, arviointi- ja ohjauskäynnit ja muu saatu palaute	16
4.6	Muutokset seuraavien vuosien toimintaan	17
5	SIEMENPAKKAAMOTOIMINTA	17
5.1	Pakkaamojen hyväksymismenettely	17
5.2	Ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet	18
5.2.1	Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen	18
5.2.2	Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen	18
5.3	Toiminnan resurssit	18
5.4	Auditoinnit, arviointi- ja ohjauskäynnit ja muu saatu palaute	18
5.5	Muutokset seuraavien vuosien toimintaan	18
6	LAJIKKEET	19
6.1	Lajikkeiden rekisteröinti	19
6.2	Lajiketestaustoiminta (DUS)	19
6.2.1	Toiminnan ja tuotteiden säännöstenmukaisuus	19
6.2.2	Muutokset seuraavien vuosien toimintaan	19
7	MUUTOSTRENDIT SIEMENTARKASTUKSESSA	20

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Kaiken markkinoitavan siemenen on oltava virallisesti sertifioitua tai hyväksyttyä. Asiakas tekee aina aloitteen siemenerän sertifiointimiseksi. Sertifiointiprosessiin kuuluvat siementuotannossa olevien peltojen viljelystarkastukset, virallinen näytteenotto, laboratorio- ja kenttäkoetarkastukset, siemenerien sertifiointi ja vakuustodistusten painaminen. Sertifiointiprosessiin kuuluvat kiinteästi myös viljelystarkastajien ja näytteenottajien koulutus, valtuutus ja valvonta. Myös uusille kasvilajikkeille suoritettava lajiketestausta liittyy läheisesti siementarkastusprosessiin.

Siementen sertifiointin vaikuttavuutta koskevana strategisena tavoitteena on varmistaa, että markkinoilla olevat siemenet ovat sertifioituja ja näin täyttävät säädöksissä asetetut laatuvaatimukset.

Sertifiointi takaa sen, että markkinoilla oleva kylvösiemen on oikeaa lajiketta, laadullisesti hyvää ja varmistaa omalta osaltaan pelloilta korjattavan sadon määrää ja laatua. Sertifioimattoman siemenen kauppa on osa harmaata taloutta, vaikuttaa lajikejalostajien saamiin korvauksiin jalostustyöstä ja saattaa vaikuttaa omalta osaltaan viljelijän saaman sadon määrään ja laatuun. Toimiva siemenen markkinavalvonta on siemenpakkaamoiden, siementuottajien ja kasvinjalostajien etu. Pitkällä tähtäimellä sertifioimattoman siemenen kauppa voi vaikuttaa huoltovarmuuteen ja ruokaturvaan.

Kaikki sertifiointiin tulevat erät saatiin sertifioitua kevään aikana ja sertifiointiin liittyvät tarkastukset tehtiin normaaliin tapaan. Koulutuksia pidettiin paljon etänä.

Kasvukauden sääolosuhteet olivat vaihtelevat. Kesä- ja elokuu olivat tavanomaista lämpimämpiä koko maassa, heinäkuu sen sijaan viileämpi. Sademäärissä oli suurta vaihtelua. Toukokuu oli koko maassa vähäsateinen ja kesäkuu oli koko maassa erittäin kuiva. Heinäkuu oli tavanomaista sateisempi maan keskiosissa, muualla maassa tavanomainen tai tavanomaista vähäsateisempi. Elokuu oli maan itä- ja pohjoisosassa sateiltaan tavanomainen, muussa osissa maata paikoitellen jopa poikkeuksellisen sateinen.

Talvi 2022-2023 oli syysviljojen, syysöljykasvien ja monivuotisten nurmikasvien kannalta suotuisa. Kevät-alkukesä oli poikkeuksellisen kuiva, mutta syysmuotoiset kasvit sekä nurmet pystyivät hyödyntämään kevätkesteuden ja kasvustot olivat hyvät. Erityisesti monitahoinen ohra ja härkäpapu kärsivät kevätkesteudesta ja viljakasvien sadot olivat 84 % normaalista (Luken tilasto). Kokonaisuudessaan siemenen itävyys oli tavanomaisella tasolla. Herneen ja syysvehnän itävyydet olivat erittäin hyvät ja ohran, härkäpavun ja nurminadan itävyydet olivat keskimääräistä heikompia.

Viljakasvien siementä sertifioitiin vähemmän kuin 2018-2022, kun 2018-2022 sertifioitiin keskimäärin 78 000 tn ja vuonna 2023 sertifioitiin 69 000 tn viljakasvien siementä. Nurmi- ja rehu- ja rehukasvien siementä sertifioitiin vuonna 2023 huomattavan paljon verrattuna viiteen edelliseen vuoteen (keskiarvo 7 266 tn ja vuonna 2023 sertifioitiin 10 332 tn) ja siemenperunaa tavanomaiset määrät.

Siementen varastotilanne parani viljakasvien osalta ja myös nurmikasveja jäi varastoon edellisvuotta enemmän.

Lajikeluetteloon hyväksyttiin pohjosiin kasvuolosuhteisiin soveltuvia lajikkeita, joista suurelle osalle lajiketestausta tehtiin Ruokavirastossa.

Siemenkaupan markkinavalvonnan tavoitteena on, että markkinoilla olevat siemenet täyttävät siemenlain mukaiset vaatimukset. Tavoitteena on myös, että alalla toimivat toimijat tuntevat säädökset ja sitä kautta myös markkinoitavien siementen vaatimukset täyttyvät.

Markkinavalvontaa tekevät ELY-keskukset, joiden teemoittaminen jatkui. Valvonnan painopisteitä tarkistettiin ja erityiskohteena oli ensimmäistä vuotta herneen ja härkäpavun siemenen siemenkauppa. Osa valvonnoista tehtiin etänä. Etäkaupan valvonnan ja rikollisuuden torjumiseen liittyvien valvontamenetelmien kehittämiseen osallistuttiin aktiivisesti. Valvontanäytteenotto kohdistettiin ammattikäyttöön tarkoitettuihin maisema- ja niittyseoksiin.

Avoimessa tiedossa julkaistaan runsaasti reaaliaikaista tilastotietoa siemensertifiointista ja siihen liittyvistä osa-alueista siementoimijoille, muille viranomaisille, oppilaitoksille, neuvojille ja muille asiasta kiinnostuneille. Viestintää harjoitettiin aktiivisesti ja alettiin julkaista neljä kertaa vuodessa ilmestyviä siemenuutisia.

2 SIEMENKAUPAN MARKKINAVALVONTA JA MAAHANTUONTI

2.1 Valvontasuunnitelman toteutuminen

Siemenkaupan markkinavalvonnassa on käytössä teemoittaminen eli siementen, rehujen ja lannoitteiden valvonnan resurssit jaetaan vuorovuosina eri ELY-keskuksille. Vuonna 2023 siemenkaupan markkinavalvonnan teema-ELYinä olivat Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Pirkanmaan, Pohjois-Savon sekä Varsinais-Suomen ELY-keskukset. Teema-ELY-keskuksille suunnataan runsaasti resursseja ja näissä on tavoitteena tehdä normaalia enemmän siemenkaupan markkinavalvontaa. Muilla ELY-keskuksilla oli vain vähän resursseja käytössä siemenkaupan markkinavalvontaan.

Valvonnan painopisteenä vuonna 2023 olivat sertifioidun siemenen internetmarkkinoinnin seuranta ja valvonta, valvontanäytteenotto ammattikäyttöön tarkoitetuista maisema- ja niittyseoksista, härkäpavun- ja herneensiemenen alkuperävalvonta sekä hylättyjen viljelysten käytön valvonta. Resurssien puitteissa tuli lisäksi tehdä siemenliikkeiden ja -pakkaamojen valvontaa sekä saattaa alueen toimijoiden rekisteritietoja ajantasalle. Yhtenä valvonnan osa-alueena oli myös tiedotus, koulutus ja neuvonta siemenen markkinoinnin vaatimuksista.

ELY-keskusten välisissä valvontojen toteutumisasteissa oli hajontaa. Valvontasuunnitelman toteutumisasteen keskiarvo oli 88 %. Valvontasuunnitelman toteutumisprosentit ELY-keskuksittain löytyvät taulukosta 8.

Kaikki suunnitellut hylättyjen viljelysten sadon käytön valvonnat toteutettiin. Hylättyjen viljelysten sadon käyttöä valvottiin kirjallisesti 52 viljelyksen osalta.

Valvontanäytteitä ammattikäyttöön tarkoitetuista maisema- ja niittyseoksista otettiin 19 kpl. Näistä kartoitettiin haitalliset rikkakasvit; rikkakananhirssi, pantaheinä ja hukkakaura. Vuonna 2023 valvonta- ja reklamaationäytteitä otettiin yhteensä 24 kpl (Taulukko 1).

Taulukko 1. Valvonta- ja reklamaationäytteiden määrät vuosina 2019 - 2023.

Lajiryhmä/ Näytetyyppi	2019	2020	2021	2022	2023
Viljakasvit	8	1	1	1	-
Nurmi- ja rehukasvit	22	5	1	1	-
Ölji- ja kuitukasvit	1	1	-	-	1
Seokset	-	7	1	18	19
Vihanneskasvit	-	-	53	48	-
GMO	-	-	4	5	4

Siemenkaupan valvontaa tekivät ELY-keskusten tarkastajat ja Ruokaviraston oma tarkastaja. Toimijoihin kohdistuvia tarkastuksia tehtiin Ruokavirastossa ja ELY-keskuksissa yhteensä 236. Valvonnan resurssia kohdennettiin tämän lisäksi myös siemenilmoitusten seurantaan internetissä, tiedotukseen sekä toimijoiden koulutukseen. Edellisvuoteen verrattuna tarkastusmäärissä jäätin hieman alemmalle tasolle (Taulukko 2). Siemenpakkaamoihin ja viljelijöihin kohdistettiin hieman vähemmän tarkastuksia ja siemenliikkeisiin hieman enemmän tarkastuksia. Maisema- ja niittyseoksista otettiin valvonta-äytteitä siemenliikkeissä ammattikäyttöön tarkoitettu siemenestä. Viljelijöihin kohdistuvat tarkastukset tehtiin pääasiassa etätarkastuksina hylättyjen viljelysten sadon käytön ja härkäpavun sekä herneen siemenen alkuperän valvontoina. Vähittäisliikkeisiin ja torikauppaan kohdistuvia tarkastuksia tehtiin yhtä paljon kuin edellisenä vuonna.

Taulukko 2. Valvontatarkastusten määrät vuosina 2022 - 2023.

	Valvontatarkas- tukset, yhteensä	Valvontatarkas- tukset, ELY-keskukset	Valvontatarkas- tukset, Ruokavirasto	Valvontatarkas- tukset, yhteensä
Vuosi	2022	2023	2023	2023
Määrä	kpl	kpl	kpl	kpl
Siemenpakkaamot	11	6	5	11
Siemenliikkeet	31	39	4	43
Viljelijät	169	134	5	139
Vähittäis- ja torikauppa ym.	56	55	-	55
Yhteensä	267	234	14	248

Maahantuonti tasaantui vuoden aikana. Toimijat ja yksityiset maahantuojat tunsivat hyvin muuttuneet kasvinterveysäädökset ja toivat maahan eriä, jotka olivat säädösten mukaisia. Yksityinen tuonti väheni jo edellisenä vuonna ja yksityiset maahantuojat osasivat tarvittaessa hankkia kasvinterveystodistuksen. Neuvontaa toimijoille ja yksityisille maahantuojille jatkettiin ja nettisivuja selkeytettiin tältä osin. Tuonti-ilmoituksia tehtiin 42 (taulukko 3). Tuontilupia myönnettiin 9 kappaletta koetarkoituksiin ja jalostuksen käyttöön sekä lajeille tai lajikkeille, jotka eivät ole lajikeluettelossa.

Taulukko 3. Kylvösiementen tuonin tarkastusmäärät tarkastuskohteittain vuosina 2019-2023.

Tarkastuskohde	2019	2020	2021	2022	2023
Tuontitodistusten hyväksymistarkastuksia	567	641	609	569	519
Tuonti-ilmoituksia	78	29	36	49	42
Tuontilupia	6	9	10	12	9

2.2 Toiminnan ja tuotteiden säännösten mukaisuus

2.2.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys

Siemenkaupan markkinavalvonnassa puutteita havaittiin taulukon 4 mukaisesti yhteensä 47 kpl. Määrällisesti eniten puutteita esiintyi toiminnan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnissä sekä sertifioidun siemenen markkinoinnissa.

Taulukko 4. Siemenkaupan markkinavalvonnassa 2023 havaitut puutteet.

Kpl	Puutteen kuvaus
33	Ilmoitusvelvollisuus toimijarekisteriin laiminlyöty
7	Markkinoitu sertifioidun siementä
3	Tiedostonpitovelvollisuus laiminlyöty / tiedostonpidossa puutteita
2	Vakuustodistusten merkinnöissä / kiinnityksessä puutteita
1	Itävyyspoikkeuserää markkinoitu päätöksen vastaisesti
1	Siemenen laatuvaatimukset eivät täyttyneet

Ammattikäyttöön markkinoitavien maisema- ja niittykasviseosten haitallisten rikkakasvien kartoituksen tuloksena havaittiin kuudessa seosräsässä rikkakananhirssiä ja yhdessä lisäksi pantaheinää.

Härkäpavun ja herneen siemenen alkuperävalvontaan liittyen selvityspyynnöt vuonna 2022 käytettyjen siementen alkuperästä lähetettiin 84:lle viljelijälle. Etelä-Pohjanmaalla, Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa ja Varsinais-Suomessa valvonta kohdistettiin härkäpavun siemenen alkuperään ja Kainuussa herneen siemenen alkuperään. Valvonta kohdistui yhteensä noin 892 hehtaarin viljelyksillä käytettyyn siemeneen. Vastausten perusteella valvontaa kohdistettiin tarkemmin yhteen siementä markkinoineeseen toimijaan. Selvityspyyntöjen ja tarkemmin kohdistetun valvonnan perusteella sertifioidun siementä oli markkinoinut yksi toimija. Kolme viljelijää oli vaihtanut siementä keskenään ja neljä viljelijää oli käyttänyt ostamaansa rehutavaraa siemeneksi. Valvonnan tulosten kattavuutta ja vaikuttavuutta laski hieman se, että kolme viljelijää ei vastannut selvityspyyntöön ja 17 viljelijältä ei saatu joko lainkaan tai saatiin vain osittain pyydetyt kuitit.

Hylättyjen viljelysten käytön valvonnassa väärinkäytöksiä ei havaittu.

Toimijarekisterin ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntejä havaittiin 33 kpl. Siemenalan toimijoiden määrä hieman laski Ruokaviraston rekisterissä (Taulukko 5).

Taulukko 5. Toimijarekisteriin kuuluvien toimijoiden lukumäärä vuosina 2019 - 2023.

Toimijat, kpl	2019	2020	2021	2022	2023
Toimijoiden lukumäärä 31.12.	1782	1794	1857	2054	2035
Rekisteriin liittyneitä	80	38	92	127	39
Rekisteristä poistuneita	28	26	29	23	58
Muutos-%	+3	+1	+4	+11	-1

Maahantuotavat siemenet täyttivät pääosin asetetut vaatimukset. Ammattimaiset toimijat tuntevat lainsäädännön vaatimukset ja tilaavat eriä, jotka täyttävät vaatimukset. Epävarmoissa tilanteissa toimijat varmistavat vaatimusten täyttymisen Ruokavirastosta jo ennen siementen maahantuontia, jotta siemeniä ei jouduta palauttamaan tai tarkastamaan uudelleen. Puutteita esiintyi lähinnä kasvinterveystodistusten osalta. Kaikki toimijat eivät muistaneet siemeniä tilatessaan, että kasvinterveystodistuksen täytyy olla lähetyksen mukana. Lisäksi puutteita esiintyi toimijoiden kirjatessa tietoja TracesNT järjestelmään. Kasvinterveystodistusta vaatiin lajien osalta tuonti on mahdollista vain sallittuihin rajatarkastusasemiin. Yksityisiltä maahantuojilta puuttui myös kasvinterveystodistuksia, jolloin tuonti ei ollut mahdollista.

2.2.2 Puutteiden analyysi

Siemenkaupan markkinavalvonnassa sertifioimattoman siemenen markkinointia havaittiin poikkeuksellisen vähän, yhteensä 7 kpl. Markkinointi tapahtui pääasiassa internetissä (4 kpl) ja maatilojen välisenä kauppana (3 kpl). Markkinointia lehdissä ei havaittu. Sertifioimattoman siemenen internetmarkkinoinnista aiheutuu riski, että se lisää ilmoittelua entisestään. Tästä syystä ilmoitteluun puuttuminen on tärkeää. Sertifioimattoman siemenen riskit ostajalle liittyvät siemenen lajikeaitouden, lajipuhtauden, itävyyden ja kasvinterveyden epävarmuuteen sekä hukkakauran leviämiskasviin. On myös mahdollista, että luomun vaatimukset eivät toteudu luomutiloilla. Osa markkinoinnista tapahtuu tietämättömyydestä. Löytyy kuitenkin myös tapauksia, joissa toimija on tietoinen siemenlain velvoitteista, mutta toimii silti vastoin lakia.

Valvontanäytteistä, jotka otettiin ammattikäyttöön tarkoitetuista maisema- ja niittyseoksista, 31 %:ssa havaittiin haitallista rikkakasvia eli rikkakananhirssiä. Edellisenä vuonna samassa kartoituksessa rikkakananhirssiä ei havaittu lainkaan. Rikkakananhirssiä esiintyi erityisesti maisemaseoksissa, joissa oli kukkien siemeniä. Rikkakananhirssi tai viherpantaheinä eivät ole erikseen rajoitettuja lajeja siemenlainsäädännössä, vaikka ne ovat levitessään erittäin haitallisia ja hankalia rikkakasveja.

Härkäpavun ja herneen siemenen alkuperävalvonnassa havaittu sertifioimattoman siemenen käyttö vaikuttaa johtuvan siitä, että viljelijät tekevät päätöksen käyttää muun muassa rehutavaraa ja naapurin tos-siementä siemeneksi. Sertifioimattoman siemenen markkinointia havaittiin vain yksittäisessä tapauksessa. Sertifioimattoman siemenen käytössä viljelijä ottaa riskin laadun ja lajikesekaannusten suhteen.

Toimijoiden rekisteröitymiseen liittyvät puutteet johtuvat pääasiassa tietämättömyydestä tai unohduksesta. Puutteet aloitusilmoituksen tekemisen osalta johtavat siihen, että siemenen markkinointia ei pystytä valvomaan tasapuolisesti ja säännöllisesti, koska kaikki toimintaa harjoittavat eivät ole rekisterissä. Puutteet toiminnassa tapahtuvien muutosten osalta johtavat siihen, että rekisteritiedot eivät ole ajan tasalla.

2.3 Ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet

Ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä painotettiin viestintää sekä toimijoiden neuvontaa ja ohjeistusta varmistamaan, että toiminta ja tuotteet ovat säännösten mukaisia. Korjaavat toimenpiteet kohdistettiin havaituista puutteista esiin nousseisiin asioihin. Haitallisten rikkakasvien leviäminen ammattikäyttöön tarkoitettujen maisemaseosten mukana otettiin esille alan toimijoiden kanssa ja korostettiin heidän vastuutaan leviämisen pysäyttämiseksi. Ruokavirasto myös tiedottaa siemenen maahantuojia erikseen, jos siemenerien tarkastustodistuksissa on merkintöjä haitallisista rikkakasveista. Myös siemenkaupan markkinavalvontaa tekevien ELY-tarkastajien vuosittaisella koulutuksella tähdätään siihen, että heillä on valmius neuvoa ja ohjeistaa toimijoita säädösten mukaiseen toimintaan valvontakäyntien yhteydessä. Vuonna 2023 ELY-keskuksien oli mahdollista osallistua Ruokaviraston rikollisuuden torjunnan valvontaverkoston koulutuksiin muun muassa petollisen toiminnan tunnistamiseen liittyen.

2.3.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Siemenkaupan markkinavalvonnassa tietoisuutta sertifioidun siemenen eduista ja harmaan siemenen käytön riskeistä sekä markkinoinnin laittomuudesta varmistettiin muun muassa tiedottamalla toimijoita kaikki viljelijät tavoittavalla Ruokaviraston viljelijä uutiskirjeellä, VIPU-Facebookissa ja muissa somekanavissa.

Toimijoita muistutetaan jo rekisteröitymisvaiheessa ilmoittamaan toiminnassa tapahtuvista muutoksista rekisteritietojen ajantasaisuuden varmistamiseksi.

Säädösten tuntemusta varmistetaan myös sillä, että siemenen alkuperävalvonta tehdään heti alkuvuodesta ennen kylvöä. Valvonnan aikaistamisella pyritään tietoisuuden lisäämiseen sertifioidun siemenen käytön riskeistä ja tätä kautta sertifioidun siemenen käytön edistämiseen.

Maahantuonnin osalta siementen maahantuojia neuvottiin ja annettiin ohjausta sekä päivitettiin nettisivuja ja ohjeita.

2.3.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen

Siemenkaupan markkinavalvonnassa siemenlain rikkomuksista annettiin yhteensä viisi markkinointikieltoa (Taulukko 6). Markkinointikiellot annettiin sertifioidun siemenen markkinoinnista. Kirjallisia varoituksia siemenlain rikkomuksista annettiin myös yhteensä viisi. Kolme näistä liittyi jo tapahtuneisiin sertifioidun siemenen markkinointeihin, yksi tiedostonpidon puutteisiin ja yksi itävyyspoikkeuspäätöksen saaneen kauppaerän vakuuksien painamisesta päätöksen vastaisesti alempaan siemenluokkaan. Seuraamusmaksuja siemenlain rikkomuksista annettiin yhteensä kolme. Kaksi seuraamusmaksusta liittyi vakuustodistuksiin. Toisessa tapauksessa vakuustodistuksessa ei annettu oikeita itävyystietoja ja toisessa tapauksessa vakuustodistuksia ei ollut kiinnitetty siemenpakkauksiin. Yksi seuraamusmaksu annettiin itävyyspoikkeuspäätöksen saaneen kauppaerän markkinoinnista päätöksen vastaisesti.

Hallinnollisesta pakkokeinosta lähtee toimijalle päätös, jossa esitetään asiaan liittyvä oikea menettelytapa. Siemenlain vastaisten internetmarkkinointien puutteiden korjaaminen varmistettiin tarkastamalla internetilmoitukset poistetuiksi hallinnollisten päätösten lisäksi.

Härkäpavun ja herneen siemenen alkuperävalvonnassa sertifioidun siementä ostaneille sekä vastaamatta jättäneille viljelijöille lähetettiin neuvonnallinen kirje, jossa sertifioidun

siemenen käytön etuja ja harmaan siemenen käytön riskejä nostettiin esiin. Kirje lähetettiin kymmenelle viljelijälle.

Rekisteröitymättömät toimijat ohjeistettiin ilmoittautumaan rekisteriin sähköisen asiointipalvelu Toukon kautta tai lomakkeella. Toimijoille lähetettiin tietojen tallennuksen jälkeen rekisteriote sekä ohjeistus, miten tulee toimia toiminnan muuttuessa tai toiminnan päättyessä.

Taulukko 6. Siemenkaupan markkinavalvonnan keskeiset suoritteet ja tunnusluvut 2019 - 2023.

Suorite	2019	2020	2021	2022	2023
Tarkastukset	222	216	278	267	248
Huomautukset	1	1	3	1	-
Markkinointikiellot	15	15	21	20	5
Jatkotoimenpiteet	2	-	-	-	-
Kirjalliset varoitukset	lisätty 1.7.2019 siemenlakiin, -	4	1	5	5
Seuraamusmaksu	lisätty 1.7.2019 siemenlakiin, -	-	2	-	3
Oikeustapauksia loppuun	-	-	-	1	-
Seuraamusten osuus tehdyistä tarkastuksista	8 %	9 %	10 %	10 %	5 %

Maahantuonnissa toimijoille ei annettu seuraamuksia. Jos maahan tuotavat siemenet eivät täytä vaatimuksia, siemenet palautetaan lähtömaahan tai hävitetään.

2.3.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Siemenkaupan markkinavalvonnan valvontasuunnitelman toteutumisprosenttia oli hyvä (Taulukko 7). Toteutumisprosentissa on vuosittain vaihtelua johtuen ELY-keskusten aktiivisuudesta valvontojen tekemiseen. Laskua selittänee osaltaan ELY-keskuksissa tapahtuneet tarkastajavaihdokset sekä Ruokaviraston ohjausresurssin vajavaisuus keväällä 2023. Nämä asiat vaikuttivat osittain laskevasti myös suorite- ja tunnuslukuihin (Taulukko 6). Seuraamusten osuudessa tehdyistä tarkastuksista on havaittavissa poikkeuksellinen muutos. Laskeva muutos johtui pääasiassa siitä, että internet- ja lehtimarkkinointia havaittiin poikkeuksellisen vähän, jolloin markkinointikieltojakaan ei annettu.

Valvonnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kannalta uusien ELY-tarkastajien koulutukseen ja tutorointiin panostetaan vahvemmin. Käyttöön otetaan muun muassa uusille tarkastajille suunnattu verkkokoulutus. Lisäksi tarkennetaan valvontasuunnitelmaa. Olennaista olisi myös valvontakohteiden otannan riskiperusteisuuden kehittäminen. Riskiperusteisuuteen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota, mitä osoittaa se, että kohdennetuissa tarkastuksissa puutteita löytyi vuonna 2023 noin 5 %:ssa valvonnoista, mutta vuosina 2019-2022 9-10 %:ssa tapauksista. Säännöllisesti tarkastettavissa kohteissa puutteita löytyy noin 3 %:ssa tehdyistä tarkastuksista (mm. viljelystarkastukset).

Vuoden 2023 ELY-tulosneuvotteluissa siemenkaupan markkinavalvonta sai kehittävää palautetta vuosittaisista valvontamääristä, jonka osa ELY-keskuksista koki ylimitoitetuksi. Uusilta tarkastajilta saatiin palautetta alkuvuoden ohjauksen puutteesta. Korjaavana toimenpiteenä siemenvalvonnan vastuuhenkilölle osoitettiin sijainen. Palautetta tuli myös valvonnan suuntaamisesta enemmän riskipainotteisesti ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Valvontaa ehdotettiin suunnattavaksi enemmän muun muassa isompiin toimijoihin sekä valvontanäytteenottoon kuten esimerkiksi tuontisiementen laadunvalvontaan.

ELY-keskusten kanssa järjestettävät ajankohtaispalaverit kaksi kertaa vuodessa saivat positiivista palautetta ja niitä jatketaan. Positiivista palautetta saatiin myös vuosikoulutusten järjestämisestä ja valvontojen toimeksiantojen antamisesta heti alkuvuodesta, jolloin ELY-keskukset pystyvät suunnittelemaan tehtävät valvonnat heille sopivaan aikaan.

2.4 Toiminnan resurssit

Valvontasuunnitelman mukaisiin suoritteisiin (htp) päästiin teema-ELYjen osalta Etelä-Pohjanmaalla ja Kainuussa. Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa ja Varsinais-Suomessa tavoitteesta jäätiin hieman. Valvontojen toteuma-aste on 88 % koko Suomessa ja vuonna 2022 se oli 92%.

Ruokaviraston omia resursseja kohdennettiin valvonnan suunnitteluun ja ohjaukseen sekä vaativampien valvontatapausten hoitoon. Yhteistyötä tehdään muun muassa Ruokaviraston etäkauppatiimin ja petostiimin kanssa.

Taulukko 7. ELY-keskusten suunnitellut ja tehdyt suoritteet (htp) sekä valvontasuunnitelman toteutumisprosentit vuonna 2023.

Ely-keskus	suunnitellut suoritteet 2023	tehdyt suoritteet 2023	valvontasuunnitelman toteutumis%
01 Uusimaa	3	1	34
02 Varsinais-Suomi	30	28	94
03 Satakunta	3	1	34
04 Häme	3	4	134
05 Pirkanmaa	30	25	84
06 Kaakkois-Suomi	3	1	34
07 Etelä-Savo	3	3	100
08 Pohjois-Savo	31	22	71
09 Pohjois-Karjala	3	3	100
10 Keski-Suomi	3	3	100
11 Etelä-Pohjanmaa	36	38	106
12 Pohjanmaa	3	2	67
13 Pohjois-Pohjanmaa	3	4	134
14 Kainuu	15	16	107
15 Lappi	3	1	34
Yhteensä	172	152	88

2.5 Auditoinnit, arviointi- ja ohjauskäynnit ja muu saatu palaute

ELY-keskuksiin tehtiin kaksi siemenkaupan markkinavalvonnan arviointi- ja ohjauskäyntiä (AJO). AJO-käyntien tavoitteena oli arvioida ELY-keskusten siemenkaupan markkinavalvonnan toteutusta kokonaisuudessaan. Lisäksi tavoitteena on yhdenmukaistaa siemenkaupan markkinavalvontaa tekevien tarkastajien työtapoja sekä saada Ruokavirastolle tietoa tarkastajien koulutusta ja ohjeistusta sekä valvonnan kehittämistä varten.

AJO-käyntien tuloksena ELY-keskusten kehittämiskohteiksi merkittiin valvontojen suunnittelun tarkentaminen, jotta suunnitellut valvontamäärät saadaan toteutettua. Kehittämiskohteiksi merkittiin lisäksi muun muassa sijaisten osaamisen varmistaminen, oma-aloitteisen valvonnan lisääminen siementen markkinoinnin sesonkiaikaan sekä uusien valvontakohteiden valvonta heti rekisteröitymisvuonna. sijaisten osaamisen varmistaminen.

Ruokavirastolle valvonnan kehittämistä varten AJO-käynneiltä saatiin palautetta sijaistuksen parantamisesta, ohjeiden laadinnan tarkkuudesta, näytteenoton kohdentamisesta sekä resurssien mitoituksesta. Vaikka siemenkaupan markkinavalvonnan AJO-käynneillä harvemmin havaitaan poikkeamia, ne ovat tehokas tapa varmistaa ja parantaa työn laatua ja valvonnan vaikuttavuutta.

2.6 Muutokset seuraavien vuosien toimintaan

Siemenkaupan markkinavalvonnassa kolmivuotinen teemoittaminen jatkuu. Valvontasuunnitelma on voimassa vuoteen 2025 asti. Valvonnan painopisteet pyritään valitsemaan entistä enemmän riskiperusteisesti ja myös valvontakohteiden valintaa ja suuntaamista entistä paremmin riskiperusteisesti pyritään kehittämään. ELY-keskuksille valvontaan suunniteltu kokonaisresurssi tulee koko kolmivuotiskauden olemaan vuosittain noin 170 htp:tä. ELY-keskuskohtaisia resursseja seurataan ja tarvittaessa niihin tehdään korjaavia toimenpiteitä.

Valvontaa suunnataan seuraavina vuosina muun muassa seuraavien pohjalta:

- Siemenen alkuperävalvonta on saanut positiivista palautetta siemenpakkaamoilta ja ELY-keskuksista. Siemenen alkuperävalvontaa jatketaan vuosittain kohdentuen valvontaa eri kasvilajeihin.
- Valvontaa jatketaan kuten ennenkin eli puututaan ilmi tuleviin harmaan siemenen markkinointiin, seurataan ilmoittelua eri tiedotuskanavissa, kohdennetaan valvontaa mm. hylättyjen siemenviljelysten sadon käyttöön ja niihin pakkaamoihin, jotka eivät pyydytyssä aikataulussa ilmoita varastojensa suuruutta sekä edistetään siementoimijoiden rekisteröitymistä sähköisen Touko-järjestelmän kautta
- Lisäksi osallistutaan mm. etäkaupan valvonnan kehittämiseen sikäli kuin käytössä olevat resurssit sallivat

Etävalvonta lisääntyy etämyynnin kasvun takia. Etävalvonnalla on kuitenkin vaikea korvata kaikkea paikan päällä tehtävää valvontaa, sillä havaintojen todentamisen ja näytteenoton vuoksi myös toimijoiden luona on käytävä. Etävalvontaan tullaan hyödyntämään projektiluonteisesti Ruokavirastolle hankittuja hakukoneita ja hankinnan alla olevaa nettimönkijää.

Siemenkaupan markkinavalvonta on mukana Salli-hankkeessa osa-alue kokonaisuudella järjestelmä siemenen markkinavalvontaan. Hanke on työllistänyt määrittelyssä, mutta jatkossa säästää työaikaa muun muassa raportoinnissa.

Koulutukset ja neuvottelutilaisuudet on toteutettu etänä ELY-keskusten enemmistön toiveen mukaisesti. Näin säästetään kustannuksia ja resursseja. Paikan päällä tapahtuvat tapaamiset mahdollistavat tietojenvaihtoa ja keskustelua tarkastajien ja Ruokaviraston välillä kuitenkin paremmin kuin etätapaamiset. Tämän vuoksi uusien tarkastajien ohjauskäynnit järjestetään jatkossa vuosittain paikan päällä ja niihin ovat tervetulleita kertaamaan asioita myös siemenvalvontaa pidempään tehneet tarkastajat tarpeen mukaan.

3 GM-VALVONTA

Siemenyksikön GM-valvontasuunnitelman mukaisesti näytteet GM-määrittystä varten otettiin kolmesta rapsierästä ja yhdestä rypsiestä (taulukko 1). Erien alkuperämaa oli Suomi. Näytteet lähetettiin muuntogeenisen organismin osoittamista, tunnistusta ja määrittystä varten tutkittavaksi Tullilaboratorioon. Saatujen tulosten perusteella näytteissä ei todettu muuntogeenistä organismaa.

4 SIEMENTEN SERTIFIONTI

4.1 Kylvösiementen sertifiointi-, viljelystarkastus- sekä kenttäkoetointiminta

Sertifiointiin liittyvät tarkastukset pystyttiin tekemään aikataulujen mukaisesti. Viljelystarkastuksen tarkastajien riittävydessä oli edelleen ongelmia, mutta kaikki tarkastukset pystyttiin tekemään kasvukaudella. Siemenyksikön oma henkilökunta teki poikkeuksellisen paljon viljelystarkastuksia aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Viljelystarkastus tehtiin 2 689 siemenviljelykselle vuonna 2023, kun vuonna 2022 viljelystarkastus tehtiin 2 772 siemenviljelykselle. Viljelystarkastukseen pyydetty kokonaispinta-ala oli vuonna 2023 yhteensä 38 808 hehtaaria ja hyväksyty pinta-ala oli 37 839 hehtaaria. Siemenviljelyksen koko oli vuonna 2023 keskimäärin 14,7 ha. Liikkeiden viljelystarkastajat tarkastivat 15 siemenviljelystä (2 itsepölytteisten lajien ja 13 ristipölytteisten lajien tarkastusta).

Näytteenottajat ottivat vuonna 2023 yhteensä 4 492 virallista näytettä sertifiointia varten. Näytteistä puolet (2294) oli liikkeiden omien näytteenottajien ottamia. Siemenliikkeiden näytteenottajien valvomiseksi otetaan valvontanäytteitä. Tavoitteena on ottaa valvontanäyte 5 % liikkeiden näytteenottajien käsin kairalla ottamista näytteistä. Niissä siemenpakkaamoissa, joissa on omia näytteenottajia, näytteet otetaan käytännössä automaateilla. Valvontanäytteitä oli yksi kenttäkoikeissa. Tavoitteena on pitkällä tähtäimellä päästä 5 % valvontanäytteenottoon. Siemenperunasta otettiin yhteensä 583 näytettä.

Sertifiointipäätöksiä tehtiin 10 625, viljelystarkastuspäätöksiä 2 689 ja kenttäkoetarkastuksia 1 107 kappaletta, joista yksi tehtiin Tanskan viranomaisen tilauksesta Tanskan siemensertifiointiin liittyen. Sertifioidut kilot nousivat viljoilla, nurmi- ja rehuksveilla sekä perunalla ja laskivat öljy- ja kuitukasveilla edelliseen vuoteen verrattuna (taulukko 8).

Verrannekokoelman ylläpitoa varten tarkastettiin 90 näytettä. Lisäksi tehtiin kuusi tarkastusta OECD:n asettamien jälkitarkastusvaatimusten täyttämiseksi, kolme tarkastusta siemenliikkeiden viljelystarkastajien valvomiseksi, 137 tarkastusta Luonnonvarakeskuksen

(LUKE) viljelyarvokokeissa olevien näytteiden lajikeaitouden varmistamiseksi ja yksi markkinavalvontaan liittyvä näyte. Verrannenäytteitä kaikille edellä mainituille näytteille oli 208 kappaletta. OECD-näytteiden normaalia vähäisempi määrä johtui siitä, että kaikki heinälaajien kenttäkoeruudut kuolivat talven 2022-23 aikana.

Taulukko 8. Sertifioidut kilot vuonna 2021 -2023.

Lajiryhmä	2021	2022	2023
Viljan siemenet	73 871 770	65 539 437	68 668 620
Nurmi- ja rehukasvit	7 983 298	8 283 968	10 332 272
Öljykasvit	461 377	1 002 485	568 355
Peruna	23 401 047	20 003 738	21 913 882

4.2 Toiminnan ja tuotteiden säännöstenmukaisuus

Siementen sertifiointiprosessissa tarkastettiin kylvösiemenviljelysten kelpoisuus siementuotantoon, kenttäkoetarkastuksessa lajikeaitous ja siementen sertifiointissa erien laatuominaisuudet.

4.2.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys

Viljelystarkastuksessa hylättiin 3,2 % tarkastukseen pyydetystä pinta-alasta. Suurin hylkäyssyy oli tarkastusten peruuntuminen, toiseksi suurin hylkäyssyy oli hukkakaura.

Hukkakauran aiheuttamat hylkäykset johtuvat hukkakauran leviämisestä siementuotannossa oleville pelloille. Hukkakauralla on paljon erilaisia leviämisteitä. Kun tarkastellaan siementuotantoa, leviäminen tapahtuu todennäköisesti tulvavesien mukana, naapureiden pelloilta, eläinten kuljettamana tai esimerkiksi eläinten talviruokinnassa tai peittämättömistä viljakuormista. Seuraavaksi eniten hylkäyksiä aiheutti väärä esikasvi. Esikasvin osalla muutokset viime hetken muutokset viljelysuunnitelmiin ja inhimillinen erehdys olivat suurin syy tapahtuneisiin hylkäyksiin.

Sertifiointiin liittyvässä lajikeaitouden tarkastamisessa (kenttäkoetarkastuksessa) kaksi siemenereää ei täyttänyt siemenluokkansa laatuvaatimukset, mutta täytti kuitenkin alemmalle siemenluokalle asetetut laatuvaatimukset.

Kaikki OECD-jälkitarkastusnäytteet täyttivät markkinoitavalle siemenelle asetetut vaatimukset. Liikkeiden viljelystarkastajien työn valvomiseksi tehdyissä kenttätarkastuksissa ei havaittu lajikeaitouteen liittyviä puutteita.

Kolmessa viljelyarvokokeiden näytteessä oli merkittävä määrä poikkeavia yksilöitä ja yksi näyte ei ollut ilmoitettua lajiketta.

4.2.2 Puutteiden analyysi

Puutteellisesti tehdyn näytteenoton tai viljelystarkastuksen suurin riski on se, että väärin perusteella hylätään erä tai viljely, joka olisi pitänyt hyväksyä tai hyväksytään erä tai viljely,

joka olisi pitänyt hylätä. Jos erä tai viljelys hyväksytään väärin perustein, siemenen pakkaajalle ja siemenen ostajalle voi aiheutua taloudellisia menetyksiä. Pakkaajalle voi aiheutua reklamaatioita, joiden seurauksena pakkaajan on korvattava esimerkiksi käytetty kylvösiemen tai pahimmassa tapauksessa korvattava hukkakauran torjuntakustannuksia usean vuoden ajan. Viljelijälle taas voi aiheutua satotappioita ja lisätyötä. Pakkaajan kannalta pahin asia on kuitenkin todennäköisesti maineen menetys, joka voi heijastua tulevien vuosien siemenkauppaan. Haitalliset seuraukset voivat heijastua kokon pakkaamoketjuun tai sertifioituun siemeneen yleensä.

Jos erä hylätään väärin perustein, myös siitä aiheutuu pakkaajalle ja siemenen tuottajalle merkittävää taloudellista haittaa.

Lajikeaitousongelmat voivat aiheuttaa suuria taloudellisia tappioita siemenpakkaamoille, koska ongelmat eivät ole siemenen kunnostuksella korjattavissa, vaan ne jatkuvat ja yleensä vielä pahenevat sukupolvesta toiseen edettäessä. Viljelyarvokokeissa aitousongelmat voivat johtaa väärin tutkimustuloksiin ja sitä kautta virheellisiin lajikeluetteluun hyväksymistä koskeviin päätöksiin

EU:n alueelta markkinoitavat erikoiskasvien siemenien käyttöä on lisätty ympäristökorvauksen lohkokohtaisten toimenpiteiden vuoksi. Tällaisissa siemenissä on lisääntynyt hukkakauran leviämiskasvi. Muun muassa saneerauskasvien ja monimuotoisuuspeltojen tuki houkuttelee viljelijöitä viljelemään lajeja, joiden siementuotantoa ei ole Suomessa. Näiden uusien lajien mukana on saattanut levitä tiloille myös uusia rikkakasveja kuten rikkakananhirssiä tai viherpantaheinää.

Viljelystarkastuksissa tehdyt hylkäykset voivat johtua 1) tiedonpuutteesta esimerkiksi esikasvivaatimusten osalta, 2) tilalle toimitetun kantasiemenen laadusta, 3) siemenviljelijän tekemistä tai tekemättömistä toimenpiteistä ja 4) lähitilojen toimenpiteistä. Esimerkiksi jos naapuripeltojen haltijat eivät kiinnitä huomiota hukkakauran torjuntaan, hukkakaura voi levitä siemenviljelijän pellolle.

Aloittavilla tai vähän tarkastuksia tekeville tarkastajilla esiintyy suhteessa tehtyihin tarkastuksiin tai näytteenottoihin enemmän erilaisia puutteita kuin kokeneilla tarkastajilla. Puutteiden syynä on mm. kiire, ohjeistuksen puutteet, puutteet tarkastajan tiedoissa ja taidoissa sekä inhimilliset erehdykset.

Sertifiointissa ja vakuustodistuksissa puutteet johtuvat siitä, että jossain prosessin vaiheessa on annettu virheellistä tietoa, tai asiakas on antanut uutta tietoa, joka ei ole kulkenut siihen kohtaan prosessia, jossa asiaa sillä hetkellä käsitellään.

Suuri markkinoilla olevien lajikkeiden määrä johtaa siihen, että useimmista lajikkeista ei ole kovin montaa siemenviljelystä vuosittain. Tällöin yksikin siemenviljelyksen hylkäykseen johtava syy voi aiheuttaa sen, että merkittävä osa lajikkeen tuotannosta poistuu markkinoilta.

4.3 Ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet

4.3.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Siemenperunan neuvottelupäivä pidettiin tammikuun lopussa Oulussa, osa osallistui paikan päällä ja osa oli mukana teamsilla. Aiheina olivat markkinavalvonnan siemenperunan alkuperävalvonta, ankerioistorjuntaohjelma ja kestävä lajikkeet sekä ajankohtaiset asiat ja lisäksi oli työpaja, missä mennään 2030.

Siemenalan neuvottelupäivät pidettiin marraskuussa Loimaalla, osa oli paikan päällä ja osa teamsilla. Aiheina oli Ruokaviraston ja maa- ja metsätalousministeriön kuulumiset, v. 2023 kasvukauden kasvuolosuhteita sekä sen vaikutusta sadon laatuun ja itävyyteen, rikkakananhirssi ja pantaheinä ja sekä siemenkauppiaitten puheenvuoro, jossa käsiteltiin Ukrainan sodan vaikutuksia viljakauppaan, säädösviidakkoa, uusia rikkakasveja ja Ruokaviraston nettisivuja.

Siemenpakkaamoille järjestettiin kolme koulutusta etänä. Koulutukset pidettiin pakkaamoiden vastuuhenkilöiden vaihtuessa, kokonaan uusien siemenpakkaamoiden henkilökunnalle sekä pakkaamoluvan määrääjän umpeutuessa. Koulutuksiin pystyi osallistumaan suurempi määrä henkilöstöä, kun koulutukset olivat etänä. Osa uusista pakkaamoiden vastuuhenkilöistä opiskeli itse aineiston Pinja-koulutuslustralta ja suoritti sen jälkeen tentin.

Siemenviljelijöitä varten päivitettiin siemenviljelijän muistilista, jossa lyhyesti kuvattiin siemenviljelyksille asetetut vaatimukset sekä esimerkkitalanteita. Pakkaamoiden sopimusviljelijöilleen järjestämiin koulutuksiin osallistuttiin esitelmän pitäjänä, samoin uusien siementuottajien koulutuksessa pidettiin esityksiä ja kahdessa oppilaitoksessa pidettiin esitys siementuotannosta.

4.3.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen

Viljelystarkastuksissa hylättiin 3,2 % tarkastetusta pinta-alasta vuonna 2023. Vuosina 2014-2022 on hylätty 2,30 – 4,39 % tarkastetusta alasta. Vuonna 2023 hukkakauran takia hylättiin viljelystarkastetusta alasta 0,6 % (233 ha). Kasvukausina 2010-2022 on hylätty hukkakauran takia 0,97-2,6 prosenttia tarkastetusta pinta-alasta.

Siemenerien sertifiointissa tehtiin 246 hylkäävää päätöstä. Edellisenä vuotena hylkääviä päätöksiä tehtiin 285. Perunan varastotarkastuksissa tehtiin 10 hylkäävää päätöstä, näissä hylkäyssyynä olivat joko perunarupi, ulkoiset vioitukset tai märkämätä. EU:sta haettiin ja saatiin itävyyspoikkeus härkävavulle. Itävyyspoikkeus oli voimassa 30.6.2023 saakka.

Kasvukauden 2023 kasvuolosuhteet olivat vaihtelevat. Kylvöjen aikaan oli kuivaa ja alkukesällä esiintyi myös hallaa. Kuivuus jatkui kesäkuussa ja heinäkuu toi sateet. Koko maassa satoi ja paikallisesti sadetta saatiin liikaakin. Viljoilla oli paljon jälkiversontaa. Syysviljat saatiin korjattua kohtuullisissa olosuhteissa ja uudella sadolla kylvettiin paljon syysviljoja. Syyviljoissakin esiintyi itävyyso ongelmia, erityisesti ruisvehnällä oli tähkäidäntää. Syksy oli kuitenkin hyvin sateinen ja eniten märkyys aiheutti ongelmia Etelä-Pohjanmaalla ja Satakunnassa. Satokauden ongelmat näkyivät myös siemensadon laadussa, erät itivät huonosti. EU:lta haettiin joulukuussa itävyyspoikkeusta kauralle, kevätvehnälle, ohralle, herneelle, härkävavulle, rypsilille ja puna-apilalle. Poikkeus saatiin haetuille lajeille ja lajikkeille.

Näytteenottajiin ja viljelystarkastajiin ja näytteenottajiin kohdistuu arviointi- ja ohjauskäyntejä. Käynneillä havaitut puutteet ja niiden yleisyys on käsitelty luvussa 4.

4.3.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Viljelystarkastuksessa ja näytteenotossa tarkastajien toimintaan pyritään vaikuttamaan koulutuksilla, arviointi- ja ohjauskäynneillä, palautteella ja ohjeistuksella.

Viljelystarkastuksessa ja näytteenotossa havaittuja puutteita käsitellään aina seuraavissa

järjestettävissä koulutustilaisuuksissa ja tarkastajille annetaan kirjallinen yleinen palaute ja tarvittaessa henkilökohtainen palaute.

Viljelystarkastus- ja näytteenottotyössä havaitut puutteet kirjattiin ja niistä annettiin palautetta sekä tehtiin korjaavia toimenpiteitä. Näytteenottopöytäkirjoista kirjattiin poikkeamia, nämä kirjaukset pitivät sisällään hyvin erilaisia tapauksia. Poikkeamista voidaan antaa joko välitöntä palautetta tai niistä annetaan palautetta tarkastajille ennen seuraavaa tarkastuskautta.

Viljelystarkastajille järjestettiin kasvukaudella koulutustilaisuuksia. Kokeneille viljelystarkastajille järjestettiin heinäkuussa kolme vaihtoehtoista koulutuspäivää, jotka sisälsivät teoriaa sekä lajikekoulutusta Ruokaviraston koekentällä. Lajiryhmien laajentajille järjestettiin yksi koulutuspäivä Loimaalla ja siemenperuna tarkastajille yksi etäkoulutuspäivä. Uusille tarkastajille järjestettiin kaksipäiväinen koulutus Loimaalla. Lisäksi järjestettiin mobiiliviljelystarkastussovelluksen käyttökoulutusta niille tarkastajille, jotka ottivat sovelluksen käyttöön. Kaikkiin koulutuksiin liittyi kokeet, joissa tarkastajien on osoitettava ammattitaitonsa lajikeaitoudessa ja viljelystarkastusten säännöissä. Tarkastajat suorittivat kokeet Pinja-koulutuslustalla.

Uusille näytteenottajille järjestettiin kaksipäiväinen koulutus Loimaalla. Koulutuksessa käsitellään näytteenoton yleiset vaatimukset, näytteenottotekniikat ja välineet sekä käydään pakkaamossa ottamassa näytteitä. Lisäksi uuden näytteenottajan on otettava vähintään 5 näytettä kokeneen näytteenottajan ohjauksessa. Kokeneille näytteenottajille järjestettiin yksi etäkoulutus.

Mobiiliviljelystarkastus, viljelystarkastuspöytäkirjan saattaminen sähköiseen muotoon, vietiin tuotantoon kesäkuussa ja sen otti koekäyttöön 10 viljelystarkastajaa. Koekäytössä havaittiin puutteita, mutta sen kautta saatiin lähetettyä noin 200 viljelystarkastusta. Sovelluksen kehittämistä jatkettiin syksyllä siihen saakka kuin rahoitus riitti. Sovelluksen tekemistä jatketaan vuoden 2024 alussa ja se on tarkoitus ottaa laajempaan käyttöön kesän 2024 viljelystarkastuksille.

Tarkastuksessa havaittiin, että kolmessa viljelyarvokokeisiin lähetetyssä näytteessä oli merkittävä määrä poikkeavia yksilöitä ja yksi näyte ei ollut ilmoitettua lajiketta. Asiasta ilmoitettiin asiakkaille ja Luonnonvarakeskukselle. Luonnonvarakeskus päättää toimenpiteistä.

4.4 Toiminnan resurssit

Siemensertifiointissa työskentelee siemenen laatujaoston henkilökunta, mutta lisäksi osa siemenyksikön muusta henkilöstöstä tekee sertifiointiin liittyviä tehtäviä. Viljelystarkastukset ja näytteenoton tekevät valtuutetut tarkastajat, joiden kanssa on tehty ostopalvelusopimus. Lisäksi muutamalla siemenpakkaamolla on omia näytteenottajia ja viljelystarkastajia. Omaa henkilökuntaa käytettiin vuonna 2023 tavallista enemmän viljelystarkastusten tekemiseen. Tämä johtui siitä, että ostopalvelutarkastajia oli käytettävissä tavallista vähemmän erilaisten poissaolojen takia.

4.5 Auditoinnit, arviointi- ja ohjauskäynnit ja muu saatu palaute

Näytteenottajien ohjaus- ja arviointikäynneillä ei havaittu poikkeamia Ruokaviraston antamiin ohjeisiin verrattuna (taulukko 9). Näytteenottajia neuvottiin jo ohjaus- ja arviointikäyntien aikana.

Siemenyksikön omaan toimintaan kohdistui 4 sisäistä auditointia, joiden aiheina olivat:

- 1) Siemen_2023_2_NO – Näytteenotto-prosessin auditointi
- 2) LATE_2023_Hankinnat
- 3) LATE_2023_Tähkälinjojen kylvö
- 4) LATE_2023_Koekenttä uuden henkilön perehdyttäminen

Auditoinneissa havaittiin poikkeamia ja kehittämiskohteita. Poikkeamia on korjattu ja kehittämiskohteita on kehitetty mahdollisuuksien mukaan.

Taulukko 9. Siemenen laatujaoston arviointi- ja ohjauskäynnit vuonna 2023

Auditoinnin/ arviointi- ja ohjauskäynnin kohteena ollut viranomainen	Auditointien/ arviointi- ja ohjauskäynnin määrä	Auditoinnin teemat	Keskeiset havainnot
Valtuutetut ja liikkeiden näytteenottajat ja viljelystarkastajat	3	Ruokaviraston antamien ohjeitten noudattaminen	Noudatettiin annettuja ohjeita, joitakin yksittäisiä puutteita, joissa tarkastajia neuvottiin.

4.6 Muutokset seuraavien vuosien toimintaan

Mobiiliviljelystarkastuksen tekemistä jatketaan ja se otetaan laajempaan käyttöön kesän 2024 viljelystarkastuksilla.

Valtiovarainministeriöstä saatiin loppuvuodesta 2021 päätös rahoituksesta Ruokaviraston digitalisaatiohankkeisiin (ns. SALLI-hanke). Rahoitus on vuosille 2022-2025. Vuonna 2023 rahoituksella tehtiin kenttäkoeosiota, siemenseosten hyväksymistä ja markkinavalvontaa Elmo järjestelmässä. Lisäksi määriteltiin viljelystarkastusten käsittelyä ja päätöksentekemisen automatisointia Elmossa.

5 SIEMENPAKKAAMOTOIMINTA

5.1 Pakkaamojen hyväksymismenettely

Kylvösiemenen pakkaaminen markkinointia varten on luvanvaraista. Pakkausluvan myöntämisen edellytyksenä on Ruokavirastolle tehty hakemus, hakijan toimitiloissa tehty tarkastus sekä pakkaamon henkilökunnan hyväksytyksi suorittama kirjallinen ammattitaitokoe. Vanhojen pakkaamoiden osalta tarkastus tulee tehdä vähintään kerran kymmenen vuoden aikana, tarkastuksia kohdennetaan jatkossa riskiperusteisesti pakkaamoihin.

Vuoden lopussa hyväksyntä oli voimassa 130 pakkaamolla (taulukko 10). Hakemuksia jätettiin vuoden aikana 27 kappaletta. Siemenlain mukaisista pakkaamolupahakemuksista suurin osa päättyi vuoden 2022 aikana ja osa luvan myöntämisistä jäi tekemättä vuoden 2022 puolella. Tästä syystä lupapäätöksiä tehtiin vuonna 2023 enemmän kuin oli hakemuksia. Lisäksi 22 pakkaamo haki luvan laajennuksia toimittajan vakuuksien painamiseen ja etätulostukseen.

Taulukko 10. Siemenpakkaamoiden lukumäärä vuosina 2019 - 2023.

Pakkaamot	2019	2020	2021	2022	2023
Pakkauslupia voimassa 31.12. (kpl)	138	138	139	131	130
Hakemuksia jätetty	18	14	11	79	27
Katselmuksia tehty	13	4	10	22	14
Lupa myönnetty	16	15	8	81	116
Lupaa ei myönnetty/keskeytyi	2	-	-	1	-
Lupa peruttu		-	-		-

5.2 Ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet

5.2.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Siemenpakkaamoille järjestettiin 3 koulutusta, kaikki koulutukset järjestettiin teamsilla. Koulutukset pidettiin pakkaamoiden vastuuhenkilöiden vaihtuessa, uusien siemenpakkaamoiden henkilökunnalle sekä pakkaamoluvan määräajan umpeutuessa. Koulutusten aiheet koskivat sertifiointiprosessin ja pakkaamoluvan perusasioita. Pinja-koulutuslustralle on viety aineistoa ja tehty kokeet pakkaamoiden henkilökunnalle. Kokeet on laadittu erikseen eri lajiryhmille.

5.2.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen

Vaaditut korjaamistoimenpiteet varmistettiin pakkaajan lähettämien dokumenttien, etätarkastusten tai uuden tarkastuskäynnin perusteella.

Ruokaviraston toiminta lähtee valmentavasta otteesta, mikä vaatii pakkaajilta omatoimisuutta havaittujen puutteiden korjaamisessa ja ymmärrystä siitä, että valvonnan yhtenä tarkoituksena on parantaa toiminnan laatua.

5.3 Toiminnan resurssit

Siemenpakkaamotoiminnan hyväksynnät tarkastuksineen hoidetaan siemenyksikön siemenen laatujaoston omana työnä. Etätarkastuksia on tehty tiettyjen korjaamistoimenpiteiden tarkastamiseen. Pakkaamotarkastusten yhteydessä on tehty yhteistyötä luomuvälvönnän kanssa. Siemenpakkaamoiden, jotka pakkaavat myös luomusiementä, vuositarkastus on tehty samalla kertaa pakkaamotarkastuksen kanssa.

5.4 Auditoinnit, arviointi- ja ohjauskäynnit ja muu saatu palaute

Siemenpakkaamotoimintaan ei kohdistunut auditointeja eikä arviointi- ja ohjauskäyntejä.

5.5 Muutokset seuraavien vuosien toimintaan

Pakkaamoiden tarkastuksia jatketaan tekemällä 10-15 tarkastusta vuosittain. Lisäksi tehdään riskiperusteista valvontaa ja yhteistyötä jatketaan luomuvälvönnän kanssa siemenpakkaamoiden osalta.

6 LAJIKKEET

6.1 Lajikkeiden rekisteröinti

Lajikeluetteloon hyväksyttiin pohjosiin kasvuolosuhteisiin soveltuvia lajikkeita, joita oli kaikkiaan 36: 3 kauraa, 13 ohraa, 1 ruis, 9 vehnää, 2 hernettä, 2 härkäpapua, 1 nurminata, 1 ruokonata, 2 timoteita, 1 rapsi ja 1 öljyhamppu. Uusia kasvilajikeoikeussuojauksia ei myönnetty.

6.2 Lajiketestaustoiminta (DUS)

Lajiketestauksessa oli mukana 89 uutta kasvilajiketta, joista 31:lle laadittiin lajikekuvaus. Alkuperäiskasvilajikkeille tehtiin kaksi maataislajikkeiden kuvaustutkimusta. Lisäksi tehtiin EU:n kasvilajikeviraston tilauksesta yksi lajikkeen muuttumattomana säilymisen tarkastus.

Testien määrä oli selvästi alhaisempi kuin vuosina 2020 ja 2021, joten näyttää siltä, että uusien toimijoiden mukaan tulon aiheuttama kysyntäpiikki on tasoittumassa.

6.2.1 Toiminnan ja tuotteiden säännöstenmukaisuus

DUS-testatuista lajikkeista yksi ei erottunut toisen testausvuoden jälkeen yhdestä verranteena olleesta lajikkeesta. Lajikkeiden välillä oli kuitenkin havaittavissa vähäinen ero. Tämän vuoksi lajikkeiden välinen erottuvuus varmistettiin tarkastuttajan pyynnöstä lajikkeiden proteiinikoostumuksen perusteella. Proteiinielektroforeesitutkimus teetettiin Saksassa DUS-testausta suorittavassa Bundessortenamtissa. Yhtenäisyyden vuoksi ei hylätty yhtään lajiketta.

Lajikkeita, jotka eivät täytä DUS-testin vaatimuksia, ei voida hyväksyä lajikeluetteloon eikä niille voida myöntää kasvinjalostajanoikeutta. Asiakkaan ei ole käytännössä mahdollista itse selvittää jalostuslinjansa erottuvuutta, minkä vuoksi DUS-testi juuri tehdään. Esimerkiksi viestinnän keinoin ei täysin voida poistaa lajikkeiden hylkäystä. Suurin osa toimijoista on pitkäaikaisia ja he ovat pääsääntöisesti tietoisia lajikkeille ja niiden testaamiselle asetetuista vaatimuksista.

DUS-testauksen laadun valvomiseksi tehtiin Ruokaviraston sisäinen arviointi koekenttien kunnosta kasvukauden aikana. Kaikki kasvustot todettiin niin hyväkuntoisiksi, että niistä saatiin luotettavat tulokset. Lisäksi tehtiin neljä sisäistä auditointia, jossa ei havaittu poikkeamia. Kehittämisehdotukset otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä.

6.2.2 Muutokset seuraavien vuosien toimintaan

Tilattujen DUS-testausten määrä näyttää vakiintuvan hieman muutamaa aikaisempaa vuotta alemmalle tasolle, mutta tarkastettavia lajikkeita on kuitenkin selvästi enemmän kuin viisi vuotta aikaisemmin.

Testauksen vastuuhenkilöiden ikääntyessä kiinnitetään erityistä huomiota uusien henkilöiden kouluttamiseen työn jatkajaksi.

Ilmastonmuutoksen alkaessa vaikuttaa kasvuoloihin pyritään ylläpitämään ja kehittämään koekentän kasvukuntoa ja erityisesti sen vesitaloutta.

7 MUUTOSTRENDIT SIEMENTARKASTUKSESSA

Siementarkastuksessa on käynnissä useampia muutoksia, jotka vaikuttavat toimijoihin, viranomaiseen sekä toimijoiden ja viranomaisen väliseen työnjakoon. Valtionhallinnon resurssien niukkeneminen vaikuttaa koko Ruokavirastossa. Suunnitellut toimenpiteet vuosiksi 2023-2027 on listattu taulukkoon 11.

Viljelijöiden taloudellinen tilanne vaikuttaa siemenkauppaan. Tuotantopanoksia kuten lannoitteita ja siemeniä ei todennäköisesti osteta samalla tavalla kuin aikaisemmin, mikä johtuu viljelijöiden heikosta taloudellisesta tilanteesta ja erityisesti lannoitteiden kallistumisesta. Myös markkinoilla olevan viljan hinta vaikuttaa halukkuuteen sijoittaa tuotantopanoksiin. Nähtäväksi jää, voiko esimerkiksi ulkomaankauppa korvata kotimaan markkinoiden kysyntää.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa laajasti ja voimakkaasti maatalouteen ja korostaa huoltovarmuuden merkitystä. Palkokasvien kysyntä ja viljelyalat ovat lisääntyneet huomattavasti ja kasvu jatkunee. Härkäpavun viljelyn epävarmuus ja huono kuivuuden sieto vaikuttanee viljelypäättöksiin ja sen alat ja siementuotanto todennäköisesti vähenevät. Herne on kuivuudenkestävämpi ja tuotti hyvin satoa myös kesän 2023 vaihtelevissa sääoloissa. Herneen itävyyden säilyminen poikkeuksellisen hyvänä saattaa johtua osittain siemenlaboratorion tutkimushankkeessa tehdyistä suosituksista, joissa ohjattiin varovaisempaan sadon käsittelyyn. Suosituksista myös viestittiin aktiivisesti.

Ilmastomuutos näkyy jo nyt maataloudessa ja siemenalalla. Ilmatieteen laitoksen ennusteen mukaan kesät lämpenevät ja sadanta lisääntyy. On kuitenkin mahdollista, että haihdunta lisääntyy enemmän kuin sadanta lisääntyy, minkä seurauksena kuivuusjaksot lisääntyvät. Yksittäisten kesien perusteella alkukesän kuivuusjaksoja on toteutunut. Ennusteiden mukainen sademäärän kasvu syksyllä vaikeuttaa sadonkorjuuta ja vaikuttaa sadon laatuun. Myös taudit, tuholaiset ja vaikeat rikkakasvit kuten rikkakananhirssi ja pantaheinät hyötyvät lämpenevästä ilmastosta.

EU-direktiivien muutos on käynnistynyt, mutta todennäköisesti säädökset tulevat voimaan aikaisintaan 2027-2028. Siemensäädökset toteutetaan todennäköisesti EU-asetuksena ja mahdollisesti valvonta-asetus tulee osaksi siemensäädöksiä. Muutos jättää vähemmän liikkumatilaa kansalliselle lainsäädännölle. Säädösten liberalisointiehdotukset korostavat toimijoiden oman tekemisen merkitystä ja lisäävät toimijoiden vastuuta. Nähtäväksi jää, miten EU-säädösten muutokset vaikuttavat toimijoihin, viranomaiseen ja toimijoiden ja viranomaisen väliseen työnjakoon. Kuluttajille suunnattu siemenkauppa todennäköisesti vapautuu eniten.

Digitalisaatiohankkeet etenevät ja mahdollistavat toiminnan automatisointia. Siemen osallistuu ns. SALLI-hankkeeseen ja lisäksi viljelystarkastusten mobiiliratkaisun loppuunsaattamiseen. Automatisaatiota on tehty jo nyt paljon niin, että tietyissä toiminnoissa vaadittava htp-määrä on vähentynyt. Asiakkaille muutos näkyy toiminnan nopeutumisenä. Monilta osin toiminta on tullut ja tulee riippumattomaksi postista, mikä lisää Ruokaviraston toiminnan luotettavuutta ja nopeutta. Digitalisaatio mahdollistaa myös valvonnan ja tarkastusten kohdentamisen riskiperusteisuutta ja siten lisää vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta. Salli-hanke jatkuu vuoteen 2025 asti. SALLI-hankkeen tavoitteet ovat kunnianhimoisia verrattuna siihen osoitettuihin resursseihin.

It-järjestelmien teon ja ylläpidon kustannukset sisällytetään yksittäisiin suoritteisiin. Se lisää painetta perä it-järjestelmien kustannuksia asiakkailta eli nostaa hintoja. Asiakkaat antoivat hintojen korotuksista palautetta, sillä asiakkailla oli tiedossa, että hintoja nostetaan n. 15-20 % vuodeksi 2024. Jatkossa kaikkea it-kehittämistä on harkittava kustannus-hyöty -perusteella entistä tarkemmin.

Siemenyksikön resurssit ovat ohuet ja varamiesjärjestelmä haavoittuva. Henkilöstö ikääntyy ja moni saattaa eläköityä seuraavien neljän vuoden aikana. Henkilöresurssien niukkuus näkyy myös siemenlaboratoriossa ja kumppanitoimijoissa, esimerkiksi viljelystarkastajien määrissä on ollut vajausta. Huolta on siitä, miten toimintavarmuus saadaan säilytettyä riittävällä tasolla. Digitalisaatio ja sen mahdollistama automatisaatio helpottavat resurssipulaa. On kuitenkin huomattava, että koko kasvintuotannon osastolla ei ole päätoimisia tuoteomistajia, joten digitalisaation rakentaminen vie resursseja päivittäisestä toiminnasta. Myös toteutuksessa olevat hankkeet työllistävät määrittely-, toteutus- ja testausvaiheissa sekä valmistuttuaan pari vuotta lisääntyvän neuvontatarpeen takia.

Erikoiskasvien kaupan ja markkinoinnin toimijoiden merkitys on kasvanut sertifiointissa ja siemenkaupan markkinavalvonnassa. Erikoiskaupan volyymit ovat pienet, mutta työllistävä vaikutus voi olla kokoaan suurempi valvontaan, tarkastuksiin ja erityisesti sertifiointiin liittyvään neuvontaan. Monimuotoisuuden vaatimus peltoviljelyssä, maataiset, heterogeeniset aineistot ja luomulajikkeet vaikuttavat siemensectoriin enenevässä määrin. Maisema- yms. seoksissa käytettävien erikoiskasvien mukana leviää uusia vaikeita rikkakasveja, mihin ongelmaan siementarkastuksen on kiinnitettävä huomiota. Tilakohtaisten siemenseosten määrä lisääntyy jatkuvasti, mikä työllistää siemensertifiointia.

Yhteistyön tarve lisääntyy Ruokaviraston eri sektoreiden välillä (kasvinterveys, lannoite, luomu) mutta myös Ruokaviraston ulkopuolisten viranomaisten kanssa (esimerkiksi FIMEA, Verohallinto). Tarve syntyy lainsäädännön muutosten takia (vrt. kasvinterveyslainmuutos, luomun lainsäädännön muutokset) ja uuden tyyppisten tuotteiden takia. Yhteistyöhön tulee vaikuttamaan myös laki ruokahallinnon tietovarannosta ja sen edellyttämä hallinnonalan viranomaisten keskinäinen tietojenvaihto. Tilanteeseen vaikuttaa myös niukkenevat resurssit, mikä lisää yhteistyön houkuttelevuutta. Yhteistyön lisääminen saattaa lisätä valvonnan vaikuttavuutta.

Tutkimus- ja tiedontarve lisääntyvät toimintaympäristön ja ilmastonmuutosten myötä, samoin huoltovarmuuden merkityksen kasvu lisää tiedon tarvetta. Siemenyksikössä ja siemenlaboratoriossa pyritään vastaamaan näihin. Siemenlaboratoriossa on saatu ns. StressSeed-hanke päätökseen ja siemenyksikössä on osallistuttu Luken vetämään Drooni Luuppina-hankkeeseen. DrooniLuuppina -hankkeessa kehitettiin tarkastusteknologiaa ja kuvantulkintaa. Siemenyksikön ja siemenlaboratorion yhteishankkeena on myös käynnissä hanke, jossa selvitetään herneen ja härkävavun itävyyden säilymistä pitkäaikaissäilytyksessä. Hankkeen tavoitteena on selvittää näiden lajien kelpoisuutta huoltovarmuusvarastoitaviksi.

Taulukko 11. Siementarkastusta koskevat suunnitellut toimenpiteet vuosina 2023–2027.

Toimenpide	Toteuttamisvuosi				
	2023	2024	2025	2026	2027

Tehtävien jatkuva priorisointi (uusi lainsäädäntö, josta tehtävien uudelleentarkastelua, resurssipula)		x	x	x	x
Ely-keskusten teemoittaminen ja aluehallintouudistus	x	x	x	x	x
Riskiperusteisuuden vahvistaminen markkinavalvonnassa, ml. uuden lisäysaineistols huomioiminen	x	x	x	x	x
Etämyynnin valvonnan tehostaminen	x	x	x		
Kylvösiemenen alkuperävalvonta	x	x	x	x	x
Kartoitus, rikkakananhirssi ja pantaheinä siemenessä	x				
Viestintä	x	x	x	x	x
Uusien osioiden ottaminen avoimeen tietoon	x	x	x	x	x
Pakkaamokatselmusten uudistaminen (riskiperusteisuus ja uusi lainsäädäntö)	x	x	x	x	x
Tutkimustulosten ja sertifiointipäätösten automatisointi (mm. seokset, UP, kenttäkoe, viljelystarkastus)	x	x	x	x	x
SALLI-hankkeen siemenosiot	x	x	x		
Mobiiliviljelystarkastus ml. siemenperuna	x	x	x		
Paikkatiedon käyttöönotto; selvitykset ja määrittelyn aloitus	x	x	x	x	x
Ohjeistuksen vieminen selainversioon	x	x	x	x	x
Kustannustehokkuuden lisääminen	x	x	x	x	x
Varautuminen resurssipulaan ml. osaamisen jako ja tehtäväkuvien laajentaminen		x	x	x	x

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har satts upp och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO

Puh. 029 530 0400 (vaihde)

ruokavirasto.fi

Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET

Tfn 029 530 0400 (växel)

livsmedelsverket.fi

FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND

Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)

foodauthority.fi

Business ID: 2911686-7